

Helsingin kaupungin lukioiden ja aikuislukion opettajille ja rehtoreille

Lukioiden verkko-opetus

Helsingin kaupunki päätti palata maksamaan palkkaa verkkokurssien opettajille vanhaan tapaan niin, että palkan perusteena on kurssimäärä riippumatta siitä, kuinka paljon kurssille on ilmoittautunut opiskelijoita. Tämä on paluu valtakunnallisen sopimuksen mukaiseen palkkaukseen.

Lukioissa on työnantajan päätöksellä maksettu verkko-opetuksesta opiskelijoiden suoritusten perusteella vuodesta 2019 alkaen. Tiedotimme asiasta sekä pääluottamusmiestiedotteella että yhteysopettajapäivillä ([Linkki tiedotteeseen](#)). Tätä ennen verkko-opetuksesta maksettiin kuten muistakin kursseista. Nyt työnantaja on omalla päätöksellä palannut aikaisempaan kurssiperusteiseen palkanmaksuun. Muutosta on kuitenkin virheellisesti perusteltu opettajille ja rehtoreille HOAY:n hallituksen päätöksenä. Seuraavassa meidän näkemyksemme asiasta.

Kaskon neuvottelukulttuuri

Neuvottelu- ja keskustelukulttuuri ovat Kaskon perustamisesta alkaen ollut hyvä opetusalan virka- ja työehtosopimuksen osalta. Tätä kuvaa hyvin työnantajan sinänsä yksipuolinen päätös lukioiden verkko-opetuksen korvaamisesta vuonna 2019. Tuolloinkin asiasta keskusteltiin perusteellisesti.

Uudesta korvauserusteesta vuonna 2019 tuli hyvin vähän palautetta luottamusmiehille tai yhdistykselle. OAJ:n toimiston asiantuntemusta hyödyntäen päätimme tyytyä työnantajan silloiseen ratkaisuun. Työnantaja sovelsi viisi vuotta valitsemaansa korvauserustetta, kunnes päätti yksipuolisesti muuttaa käytäntöä syksystä 2024.

Neuvotteluiden kulkua ei ole ollut tapana kuvata luottamuksellisen keskustelu- ja neuvottelu-yhteyden säilyttämiseksi. Työnantaja on rikkonut tämän luottamuksen 12.6.2024 verkko-opetusta hoitaneille opettajille ja rehtoreille osoitetulla viestillään väittämällä palkanmaksun muutoksen johtuvan HOAY:n päätöksestä. Asia näyttäytyy hyvin toisessa valossa neuvottelijana toimineen pääluottamusmiehen näkökulmasta. Seuraavan kuvauksen perusteella jokainen voi itse arvioida tilannetta.

Näin neuvotteluprosessi eteni

Syksyllä 2023 Kaskon henkilöstöpalvelut ehdottivat neuvotteluita paikallisesta sopimuksesta koskien lukioiden verkko-opetusta. Työnantajan esityksenä oli jatkaa sellaisenaan suoritusperusteista palkkausta. Pääluottamusmies vei asian päätettäväksi HOAY:n hallitukselle, joka perehtyi perusteellisesti esityksen vaikutuksiin muun muassa laajan jäsenkyselyn ja tekemiensä laskelmien avulla. Hallitus arvioi sopimuksen ongelmalliseksi monilta osin. Pääluottamusmies lähetti yhdistyksen vastaesityksen työnantajalle 7.3.2024.

Vasta kahden kuukauden kuluttua 6.5.2024 työnantaja vastasi esitykseen. Tänä aikana työnantaja peruutti useita neuvotteluajoja, jolloin olisi ollut mahdollista käsitellä HOAY:n vastaehdotusta. Työnantaja ei ottanut huomioon mitään yhdistyksen esityksestä, vaan tarjosi sopimukseksi aikaisempaa yksipuolisesti päättämäänsä käytäntöä. Sama toistui useaan kertaan. Neuvottelijan näkökulmasta tämä näyttäytyy neuvottelutaktiikalta, jolla HOAY:n hallitusta hallettiin työnantajan aiheuttamalla kiireellä painostaa sopimukseen ennen lukuvuoden loppua.

Helsingin kaupungin lukioiden ja aikuislukioiden opettajille ja rehtoreille

Esitin vielä kesäkuussa LAVin johdolle sekä HR:n edustajalle aikalisää, jotta meidän olisi mahdollista käsitellä neuvottelutulosta jäsenistön kanssa opettajien palattua töihin elokuussa. HOAY:n hallitus on yleensä järjestänyt neuvoa-antavan jäsenäänestyksen ennen päätöstä paikallisten sopimusten hyväksymisestä. Nyt siihen ei ollut mahdollisuutta, koska neuvottelut jatkuivat toiseksi viimeiselle kouluviikolle eikä työnantaja suostunut aikalisään.

Neuvottelijana etsin ratkaisua pattitilanteeseen HOAY:n asettamien tavoitteiden suunnassa kuten vapaaehtoisuuden lisäämistä sopimukseen. Sopimuksessa oli jo pykälä kesäopetuksen vapaaehtoisuudesta. Samoin esitin pienten ryhmien korvauksen korottamista, koska verkko-opetuksessa korostuu ennakoon tehdyn työn osuus. Pieniä kursseja oli lukuvuoden 2023–2024 aikana vain vähän, joten kustannus ei olisi suuri, mutta oikeudenmukainen näiden opettajien kannalta. Lisäksi on työnantajan päätösvallassa, perustetaanko pieniä ryhmiä ollenkaan. Työnantaja oli kuitenkin kantansa lukinnut, eikä suostunut muutoksiin.

Työnantaja totesi neuvotteluissa useaan otteeseen sopimuksen olevan opettajien kannalta hyvin edullinen. Nyt työnantaja on kuitenkin ilmoittanut leikkaavansa verkko-opetustarjontaa ja yhdistävänsä kursseja (suurentavansa ryhmäkokoja) lopettaessaan suoriteperusteisen ja aloittaessaan uudelleen kurssiperusteiseen palkanmaksun. Näyttää siis siltä, että suoriteperusteinen käytäntö on ollut edullinen työnantajalle, koska samalla rahalla on saatu enemmän opetustarjontaa. Sopimusesitystä arvioidessaan HOAY:n hallitus arvioikin kaupungin tarjoaman sopimuksen olevan kokonaisvaikutuksiltaan epäedullinen opettajille.

Yhteenveto

Työnantaja maksoi omalla päätöksellään viiden vuoden ajan suoritusperusteista korvausta verkko-opetuksesta. Nyt tämä ei enää työnantajalle sopinut ja työnantaja teki yksipuolisen päätöksen palata aikaisempaan kurssiperusteiseen palkanmaksuun. Kummallisinta on, että työnantaja perustelee uutta käytäntöä sillä, ettei HOAY suostunut allekirjoittamaan työnantajan sanelemaa sopimusta. Aikaisemmin tämä ei ollut ongelma.

Neuvotteluissa korostui vastakkainasettelu, joka näyttäytyy verkko-opetuksen opettajille huonona ja joustamattomana johtamisena. Työnantajan viestit opettajille vielä korostavat asiaa.

Toivomme luottamuksellisen neuvottelu- ja keskustelukulttuurin palautumista.

Järjestämme mahdollisuuden keskustella asiasta [Liity tästä keskusteluun](#)

- pe 9.8. klo 8.00–9.00 ja 15.00–16.00 sekä ma 19.8. klo 18.00–19.00.

Antoisaa lukuvuoden alkua!

Jukka Talvitie
päáluottamusmies

Jaana Alaja
päáluottamusmies